

Љубомир КЕКЕНОВСКИ

W

*Ri zi kot vari ra
vo obrat en razmer
so znaewet o*

W

I rvi ng FI [ER

ИМПЕРИИ И ПРОТЕКТОРАТИ

На Балканите, а во Република Македонија посебно, последниве години се одигрува уште една реприза на она што ни се случувало во претходните децении. Во најновата историска рециклажа ги видовме сите можни варијации на идеолошки, религиски, културни до воени судири и конфронтации меѓусебно. Лека полека, време е да разбереме/прифатиме оти е ова веќе деја ви претстава и за другите и за нас самите. Не можејќи да одиме вечно наспроти цивилизациските текови, неопходно ќе се отвори клучниот процес за секоја нација, која градеше мегаломанска или искривена претстава за својата величина/важност, а тоа ќе биде судирот со самите себе.

Тоа е бестијален процес во кој треба да се соочиме со сопствените искривени митови и претстави кои сме, што сме и што треба да правиме. По своето значење ова е најважниот процес, а по својата сила/природа ќе биде најжесток, затоа што во себе-соочувањето за прв пат не ќе може како досега да се посегне по старата шема и да се бара проблемот и лекот надвор од себе, прибидејќи и едното и другото е само во нас.

Во моментот ме загрижува една друга лоша идеја, која се обидува да се реинкарнира кај нас. Имено, на еден раг ехелансе империјален/отворен простор, како што е Балканот, сè уште анахроно се имплантира фаталната западноевропска измислица-национална држава. **ИЗГЛЕДА НЕ Е ДОВОЛЕН УСПЕХОТ ШТО ГО ПОСТИГНА ЗАПАДНОЕВРОПСКАТА УНИЈА ТОКМУ КАКО ДИРЕКТЕН ЕФЕКТ ОД НАПУШТАЊЕТО НА НЕСРЕКНИОТ КОНЦЕПТ НАЦИЈА-ДРЖАВА, ЧИЈА РЕАЛИЗАЦИЈА ОДНЕСЕ ДЕСЕТИЦИ МИЛИОНИ ЖРТВИ.** Спротивно на претходниот, империјалниот концепт на следење на

економските интереси со релативизирање на политичките/националните граници и донесе нов пазар од стотици милиони жители, единствена монета и стабилен социо-економски раст. **НАЈВИСОКАТА ЦЕНА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ОВАА РЕТРОГРАДНА ПОЛИТИКА НА НАШИОВ ПОЛУОСТРОВ ПЛАТИ МАКЕДОНИЈА И ВО ПАРИ И ВО ИЗГУБЕНИ ШАНСИ, НО НАЈВЕКЕ ВО ЛУЃЕ, ФИЗИЧКО УНИШТУВАЊЕ, РАСЕЛУВАЊА, ОД СРЕДИНАТА НА XIX ВЕК ДО ДЕНЕС.** Ние сме жива човечка материја со која е плаќана и потплатувана националистичката свест и совест на европските држави и на нашите соседи. Си се омеѓија на нашето прогласувајќи се за независни/самостојни, иако при нивното востановување нема соседна држава, а своето покровителство (целосно) и својата национална слобода (делумно) да не ја должи на некоја од големите европски сили во тоа време, било да е Австро-Унгарија, Русија, Франција, или Англија.

ЕВРОПА ВО ПОСЛЕДНИТЕ ДЕЦЕНИИ СЛЕДИ ПОИНАКВА ФИЛОЗОФИЈА НА

УСПЕХОТ. ТАА НЕ Е ВОДЕНА ОД ОСТВАРУВАЊЕ НА НЕКОЈ СОН, КАКО ШТО Е ЖЕЛБАТА НА СТАРИТЕ АМЕРИКАНСКИ ДЕСПЕРАДОСИ ИЛИ СЕГАШНИТЕ ГРАЃАНИ НА САД. ТУКУ НЕЈЗИНИОТ РЕЦЕПТ ЗА УСПЕХОТ (ТРЕБА ДА БИДЕ И НАШ) НАСТАНА ПОВЕКЕ ОД ЖЕЛБАТА ДА СЕ ИЗБЕГНЕ НЕЈЗИНОТО МИНАТО. Затоа, само потрагата по заеднички интереси а не наметнувања на посебните проблеми е подобра патека за следење, и единствено добитничка која нè води до целта. Секоја друга како *perpetum mobile*, одново ги потхранува примитивните страсти и ги разгорува старите конфликти/рани.

Последните обиди да се обноват деветнаесетовековните идеали во однос на Европа и Балканот/Македонија ги гледаме во францускиот референдум и српската црква. Едните бараат преуредување/закочување на Европа, другите барем на јужниот Балкан. Во моментот најсмешни се нашиве првенци/учени, нечувствувајќи од која страна сега дува ветерот и непознавајќи точно кому

да се приклонат се нишаат како вејки на ветрот. Незнаејќи каде и како сами, сè уште им требаат туѓи потпорни точки, некому во туѓи државници, некому во туѓи цркви. **А КАКО И БИ ЗНАЕЛЕ ДА СЕ ДЕКЛАРИРААТ КОГА ИМА МНОГУ НЕПОЗНАТИ/КОНТРАДИКТОРНОСТИ ВО ФОРМУЛАТА ШТО ТРЕБА ДА ЈА ИСПОЛНАТ. ОД ЕДНА СТРАНА ВО ТРЕНД Е И ТРЕБА ДА СЕ БИДЕ ЕВРОПЕЕЦ, АМА МОРА ДА БИДЕШ И ДОВОЛНО ЛОЈАЛЕН НА АМЕРИКА, ЗАРАДИ НЕЈЗИНАТА СИЛА И МОК.** Од друга страна треба да бидеш анти православен, читај анти руски, или онолку анти црковен, барем атеистички настроен за да го докажеш своето граѓанско и демократско определување. Кога треба на крајот да се покаже дека сме и меѓу другото Македонци, тогаш не останува ниту време

ниту енергија.

Додуше нашиве и никогаш не се претргнале ниту пак гледаат некоја особена потреба за да ги покажуваат/застапуваат нашите автономни национални и културни вредности. Затоа ние во меѓународната заедница имаме сè уште само номинална, а не реална вредност. **СЕ ОСПУРУВА ДОДУШЕ И ФОРМАТА/ФИРМАТА - РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, НО САМАТА СУШТИНА Е СÈ УШТЕ НЕРАЗБИРЛИВА СО ДОПОЛНИТЕЛНО ИСТУРАЊЕ КАКО ВО ДЕПОНИЈА НА СЕКАКВИ ЗНАМИЊА, ГРБОВИ, ХИМНИ И ДОГОВОРИ. ПРИТОА, НЕСАКАЈЌИ ИЛИ НЕЗНАЕЈЌИ ПРАВИМЕ КОПИЈА НА ЕДНА ПОРАНЕШНА МИНИ ИМПЕРИЈА.** Структурата и инерцијата на настаните се сосема слични. Имено, проблемот на неуспехот на Поранешна Југославија, бе-

ше во сложената/спротивставената национална и верска композиција, и во уште посложената/неодржлива дефиниција на општествената сопственост. **Како сечија и ничија. НАЈЕДНОСТАВНО КАЖАНО, НИКОЈ ВО ЕКОНОМСКА И ПОЛИТИЧКА СМИСЛА НЕМАШЕ КОНТРОЛЕН ПАКЕТ НА УПРАВУВАЊЕ. ТОЈ ПРОБЛЕМ НЕМАШЕ ДРУГО РЕШЕНИЕ ОСВЕН ВАКВАТА ТВОРБА ПРИВРЕМНО ДА СЕ ОДРЖУВА СО ОТВОРЕНИ ГРАНИЦИ КОН ИСТОК ЗА ИЗВОЗ НА ВИШОКОТ НА ДОМАШНИ ПРОИЗВОДИ И КОН ЗАПАД ЗА ИЗВОЗ НА ВИШОКОТ ЛУЃЕ/ГАСТЕРБАЈТЕРИ.** Живеејќи на рабуш, неважно беше што имаме повеќе простени/отпишани отколку запишани долгови од надвор. Целата дупка од внатре мораше да се пополнува со идеолошка супстанца од паролите, партиската диктатура и митската/натприродната содржина на водачот. Обичниот човек, австроунгарскиот војник од првата војна, меѓувоените бравар и комунист, маршалот од втората војна за време на животот мораше да постане легенда и мит. **ТАКА НАЈГОЛЕМИОТ СИН НА НАШИТЕ НАРОДИ И НАРОДНОСТИ СТАНА НАЈМАЛ ЗАЕДНИЧКИ ИМЕНТЕЛ И СОДРЖАТЕЛ НА СИСТЕМОТ. ЛИЧНОСТА НА ЈОСИП БРОЗ СЕ ПРЕТВОРИ ВО СВЕТЕЦ, ИКОНА И МИТ, ЖИВЕЕВМЕ ВО РЕАЛИЗИРАНА УТОПИЈА-ТВОРБА КОЈА СИТЕ НАГАЛЕНО ЈА ВИКАА ТИТОВА ЈУГОСЛАВИЈА.**

Сè што ни се случуваше после е само неподнослива носталгија на тоа време. Белким ќе разбереме дека од спомени не се живее, па и народот во татковинава кој неверојатно кротко ги истрпи сите баханалии на власта имам чувство дека отсега поинаку ќе се однесува. Истото мислење го делам и за меѓународната заедница од Светската банка и ММФ до НАТО и Европската унија, кои ќе мораат да му се вратат на стариот начин на преговарање користејќи го морковот и стапот. Поточно повеќе на стапот зашто сите моркови нашиве одамна ги изгрицкаа. Факт е дека тргнавме наопачки и сè уште егзистираме како *modus vivendi*/парадокс, но ми се чини дека така и ќе продолжиме. **ИМЕНО, ДОДЕКА ДРУГИТЕ ОД ПЕТНИ ЖИЛИ ПРАВАТ СÈ ЗА ДА СЕ СТЕКНАТ СО СТАТУСОТ НА ПОЛНОПРАВНИ ЧЛЕНКИ И ГО СМЕААТ ТОА КАКО ВРВНА НАГРАДА ЗА СВОИТЕ ЕНОРМНИ НАПОРИ, НИЕ КАКВИ ШТО СМЕ ЛЕТАРГИЧНИ, ДОСЛЕДНИ НА СÈ ШТО ДОСЕГА ПРОПУШТИВМЕ, ИЗГЛЕДА ВО НАТО И ЕУ КЕ ВЛЕЗЕМЕ ПО КАЗНА.**

